

8083.

22

1717, 19

Q. D. B. U
DE
NOMINE. HENRICI
REGIBVS. GALLIAE. INFAVSTO
INDVLTV. PVBLICO
AD.D.XXII.DEC.CIO.IO.C.C.XVII
SVB. PRAESIDIO
M.CHRESTIANI. DANIELIS. STENDERI
PVBLICE. DISPVTABIT
GODOFREDVS. CONRADVS. BORGERVS
DRESDENSIS

LIPSAE
H. L. Q. C

Q. D. P. II
DE
NOMINE HENRICI
RECTORIS GALLIAE INTABATO
INDULTU PUBLICO
AD D. XXII. DEC. C. I. S. C. VII.
SVE. PRAESIDIO
M. CHRISTIANI DANIELIS STENDERI
PUBLICE DISPUTABIT
GODFRIDVS. CONRADVS. BORGERS
DRESDENSIS

LIBRARI
H. F. G. C.

HEROIBVS

VAX TOGA. ET. SAGO. ILLVSTRI BVSA. HOI
GENEROSISSIMIS. ATQUE. EXCELLENTISSIMIS

D O M I N I S

DOMINO. JOHANNI. GEORGIO. DE. ZEHMEN

DOMINO. IN. LAVTERBACH

HA POTENTISSIMO. SARMAT. REGI 32

OMITNI. ET ALIIS 203

MVVI SERENISSIMO. SAX. ELECTORI 104H

A. CONSILII. INTIMIS

OMI CAMERAE. PRAESIDI. VICARIO 121

RELIQUA

DOMINO. MEO. VALDE. GRATIOSO

DOMINO
JOHANNI. GEORGIO. DE. PONICKA V
DOMINO. IN. POHLAH. SCHOENBRVNN
ET. KLEINOPIZ
POTENTISSIMI. REGIS. POLONIAE
SERENISSIMI. ELECTORIS. SAXONIAE
CONSILIARIO. INTIMO
HAGIO. SYNEDRI. SVPREMI. ET. APPELLATIONVM
PRAESIDI. EMINENTISSIMO. DEXTERRIMO
RELIQUA
DOMINO. MEO. UALDE. GRATIOSO

TARDIVS. PAVLO. LICET
RECENTISSIMA. TAMEN. UETERIS. GRATIAE
MEMORIA
CVLTV. QUE. MERITORVM. DEUINCTISSIMO
HAS. QVALES. CVNQUE. AC. LEVES. PAGELLAS
SVBJECTISSIMAE. DEUOTIONIS
MONIMENTVM
CALAMO. MENTE. QUE
PONIT

TE IN. SIMVL. QVE RAT
LONGAEUAM. COMMODAM. FELICEM
UITAM. SENECTVTEM. DISCESSVM
SVMMA. QVA. POTEST. ANIMI. ATTENTIONE
A. DEO. IMMORTALI. PRECATVR
TANTORVM. NOMINVM
CLIENS. HVMILLIMVS
GODOFREDVS. CONRADVS. BORGERVS

DE
 NOMINE. HENRICI
 REGIBVS. GALLIAE. INFAVSTO
 DISSERTATIO

Anta est uidelicet immensae DEI prouidentiae profunditas, ut nobis mortalibus, ad infimum ignorantiae rerum diuinarum gradum deiectis, nihil praeter admirationem, & demissam uenerationem restare deprehendamus. Nemo scilicet unquam sufficienti demonstrare potuit ratione, cur dies quidam quibusdam personis prae coeteris fuerint fatales, quale quid in POMPEII M. historia PLINIUS, a.) in TORNACENSIVM fortuna FAM.STRADA, b.) in ALEXANDRI M. uita AELIANUS, c.) in CAROLO M. JEAN D' ESPAGNE, d.) in aliis alii obseruauerunt auctores. e.) Miramur omnino, & merito miramur, si quando relatum legimus, locos deinde aliquos, aliquibus personis extitisse prae coeteris exitiosos. Imperator quippe RVDOLPHVS HABSPVRGICVS adeo sibi cauebat ab Italia, ut nulla ratione adigi potuerit, eandem uisitandi, saepeque confessus est, multa quidem se uidisse Imperatorum uestigia, qui Italiam intrassent, nulla autem prorsus eorum, qui felici successu redissent. f.) Et quod haec ipsa Italia aliis quoque populis, Gallis praecipue, funesta saepe saepius fuerit, & exitiosa, utque adeo tumultus Gallorum haud raro soleat uocari, monumenta testantur historicorum uaria. Imo, nec defunt exempla nominum, quae distinctis personis, diuerso olim uiuentibus tempore, eandem plane attulisse uidentur fortunam. Duo uidelicet apud ueteres celeberrimi fuerunt ATTES, quorum alter Arcas, alter uero Syrus erat, uter-

Introitus stans

Dies fatales.

Locos fatales.

Nomina fatalia.

que autem eodem modo, morte nimirum cruenta perit. Uterque ACTAEONVM uiolenta ratione ex hac uita pulsus est, prout idem commemorat GEORGIVS LANI. g.) Atque hoc ipsum, de fatalibus nominibus, argumentum, uisum est nobis satis dignum, quo de peculiari disertatione ageremus. HENRICOS quippe, quotquot Gallia Reges, post HENRICVM I. qui placide obdormiuit anno c. 10 L X. omnes misere periisse, hac uice demonstratum dabimus.

- a.) PLIN. L. XXII. c. II. & L. XXXVII. c. II. conf. UELL. PAT. L. II. Hist. c. LIII. b.) FAM. STRADA de Bello Belg. Dec. I. p. m. 210. seqq. c.) AELIAN. V. H. L. II. c. XXV. d.) JEAN. D' ESPAGNE in exemplis dierum fatalium T. II. Opp. f. 83. seqq. e.) Conferri meretur THOM. WALSINGHAM. Hist. Angl. ad Ann. c. 10. c. c. XLVI. & LEONH. WVRFFHAIN. Relat. Hist. Praef. p. 8. f.) Conf. PAVL. AEMILIVM de Rebus gestis Franc. g.) G. LANI Maus. Sax. P. II. Pan. II. p. 227.

Instituti ratio.

Character exprimens.

Parallelismus euincendus.

II. In quo digne exequendo opere, tria potissimum mihi erunt respicienda momenta. Primo enim in exprimendis characteribus, deinde in euincendo Historiarum parallelismo, ac tertio denique in inspergendis aliquibus meditationibus, & adiiciendis animaduersionibus, occupatus ero. In characterē cuiuscunque, quantum nostro sufficit negotio, satis exprimendo, duo potissimum curabo, altera enim ex parte externam corporis formam, iuxta ductum ueterum imaginum describam, altera uero internam animi constitutionem delineabo, in quo actiones morales, ceu indices certissimi, me iuuabunt maxime. In euincendo autem parallelismo historiae ita procedam, ut & ea commemorem, quae cardinem praesentis operae concernunt, & ea adducam, quae singulis eiusdem membris respondere uidebuntur.

In ad.

In adiiciendis demum animaduersionibus, specialibus Animaduersiones adii-
 scilicet, cautione mihi erit utendum, ne ueritatem lae- ciones adii-
 dere, aut ingenio meo nimium indulgere uidear. Quae ciendae.
 de causa historicas maxime adspargendas esse annotatio-
 nes arbitratus sum. & quod maxime nostro instituto con-
 ueniant, & in eiusmodi labore maiorem hae praesent
 usum, quam aliae. Satius enim mihi uidentur illi age-
 re, qui in re tam ardua, adeoque sublimi iudicium suum
 suspendere malunt, quam meras coniecturas lectori ob-
 trudere. Atque haec quidem praecipua officii mei erit ^{Βυργείον} officium,
 ratio, non modo, quod lectu iucunda essent ea, sed etiam
 ideo, quoniam maximam in uitarum historiis contexen-
 dis paginam merito constituere debeant. Qui enim res
 gestas magnorum uirorum nude saltim enarrant, si qui-
 dem primam satis dextre absoluunt historiae prouinci-
 am, alteram tamen, & praestantissimam, prorsus negli-
 gunt, & frigidi nimium uidentur, utpote qui uitam com-
 munem parum iuuant. Est quippe boni Historici, non
 modo delectare, sed & prodesse legentibus, quod tamen
 in *Εισαγωγή* nostri seculi plurimis uel maxime deside-
 randum est, siquidem hi orbem eruditum onerarunt mag-
 nis, quam expediuerunt. Melius sibi haud dubie consu-
 lerent iidem, si in consignandis uitis disciplinas *αλλήλας*,
 & Historiae subsidiarias sedulo conjungerent, quales pro-
 diueritate materiarum essent Geographia, Genealogia,
 Chronologia, imprimis autem studium Philosophiae
 ciuilibus. Hac quippe ratione memorias personarum il-
 lustrium non modo conseruarent, quae profecto non
 ultima eruditionis pars est, uerum & uiuos adhuc ad me-
 liorem reducerent frugem, quod uitam praesentem ma-
 xime beatam redderet.

III. Ad nostrum potius accessuri institutum pro- HENRICI,
 pius commemorandus uenit primo loco HENRICVS II. II. R. G,
 Rex Galliae, quem filium esse FRANCISCI I. natu se- Pater.
 cundum

cundum probe nouimus. Et hic est FRANCISCVS ille cuius animam cum PĒTRVS CASSELLANVS, Mariconensis Episcopus, in oratione funebri dixisset, *simul atque e corpore excessis seors, protinus coelo receptam esse*, periclitatus esset de uita, nisi cum uindi casset IO. MENDOSA, Collegii Praefes, illudendo accusatoribus, ac dicendo: FRANCISCVM ad purgatorium non morae faciendae causa diuertisse, sed tantum, ut uinum illac transeundo a pollicitate pro more degustandum acciperet. b.) Genuit II. LE cum coniuge prima CLAVDIA filios tres, primum quidem FRANCISCVM, qui tamen in prima aetate, annis scilicet XIX. uita ueneno priuabatur. i.) Secundum HENRICVM nostrum, ac denique CAROLVM, uiolenta quoque ratione, pestis nimirum contagio confectum. Solus ergo HENRICVS II. patre defuncto mansit superstes, in cuius describenda uita occupamur. Non est autem nostri, ut multo opere descensum huius ipsius nominis inquiramus. MATTHAEVS quidem DRESSERSVS sibi uideretur eundem optime indicasse: HENRICVS, inquit *germanica uox, idem est, quod domi diues, uel agrum suum colens. k.)* Utque adeo HENRICVS iuxta hunc, idem sit, ac si germanus diceret Heim Reich, qui domi multas possidet diuitias, quam quidem deriuationem auctori suo relinquimus. Sed missa uocis consideratione, conuertimus nos potius ad ipsam HENRICI II. personam. Et HUIVS quidem si externam formam spectes, habebunt omnino, de quo prolixè disputent, quorum omne in coniectandis e facie hominum propensionibus positum est studium. Statura quippe gaudebat satis longa, atque erecta; Fronte item plana, ampla, lataque: Nasus IPSI erat admodum protractus, oblongus, & in medio paululum eleuatus, sineque aliquantum incuruatus. Facies EIDEM a natura concessa erat rubicunda, in qua singularis grauitas, cum insigni comitate

Fratres.

Nomen.

Forma corporis.

mitate erat temperata. E quibus omnibus Physiognomiae studiosus haud dubie colliget, HENRICVM fuisse maxime gratiosum, magna enim frons humana est, si intra mediocritatem humanae mensurae contineatur, ait CLARAMONTIVS. l.) Atque hoc ideo magis indubitatum esse putabunt, quo certius testimonium longanimitatis, tolerantiae, & patientiae oblongus nasus perhibet. Putant namque nasones esse prae coeteris ualde patientes, qui illatam contumeliam generoso perferant contemptu. m) De coetero tamen, neque erit dissimulandum, EVNDEM etiam quandoque iracundum, & indignandum fuisse, praesertim, quando amalis mentibus, quales tunc temporis erant DIANA, & GVISII, incitaretur, ac pene impelleretur. Fuit IDEM praecipue temperans, fuit tamen etiam summe prodigus. Haec, inquam, omnia colligent, & qua partem suspicabuntur homines, qui Physiognomiae multum tribuunt. Ac profecto, si ingenue fateri uolumus, quod res est, parum a ueritate discedere deprehendemus hoc ipsum augurium, siquidem non pauca & singularis gratiae, & stupendae patientiae, uehementis item iracundiae, modestiae porro & temperantiae, summae tandem prodigalitati in EIVS uitae recensu profant monumenta. Ut nihil de procliui EIVSDEM ad amores ueritos animo impraesentiarum dicamus, quem nasum satis clare indicasse arbitramur.

h.) THVAN, in Hist. L. III. p. 87. alleg. Io. LAETO Comp. H. V. c. XXXI. p. m. 357. i.) Euolue si placet MEZE-
RAY Abregé Chronolog. Tom. IV. p. 594. & ME-
MOIRES de BRANTOME Tom. I. p. m. 335. seq. k.)
MATTH. DRESSER. Sagog. Histor. Millen. V. p. m.
411. in margin. l.) CLARAM. de coniect. cuiusc. mor.
L. VI. c. V. m.) uid. FRANC. VALESIVM Philos.
S. suae de iis, quae Physice dicta sunt in Scriptura S. p.
240. itemque BARTH. MAYERVM in Philol. S. p.
442. seq. IV, In-

Acta. **IV.** Inter res ab *HENRICO II.* praeclare peractas, alii primo loco numerabunt bella, quae *ILLE* cum *MARIA*, Regina Angliae, cum Imperatore *CAROLO V.* eiusque filio *PHILIPPO*, Rege Hispaniae, gessit. Ac profecto varia in iis occurrunt, quae & virtutem, & vitia *HENRICI* quodam modo produnt, sed quoniam eorum recensensus nimis prolixus est, omittimus eadem, Lectorem ad *THUANVM*, n.) qua bellum cum Anglis, & *VARILLASIVM*; *CABRERAM*, o.) aliosque, qua bellum cum Imperatore, & *PHILIPPO*, ablegant. Hoc unicum saltem hoc loco commemorare licebit, *HENRICVM* in hoc ipso bello cum Anglis *CALETVM*, fortissimum Picardiae portum, quo Angli annis C. C. XI. tanquam ianua, clauaeque Galliae gauisi erant, recuperasse demum, post tot tantosque Antecessorum suorum conatus frustraneos. p.) Prae coeteris uero laudem meretur institutum *HENRICI*, quo in principio statim imperii sui labella blasphemantium, obdurare conabatur, serio mandato prohibens, ne quis nomen Dei duceret in uanum. Principis namque est, honorem tueri ipsius Dei, a quo sibi omne polliceri potest praesidium. Quod quidem factum citra omnem dubitationem respexit auctor Imaginum regiarum, Lutetiae Parisiorum, in Ponte S. Mariae extantium, quando de *HENRICO* nostro sequens tulit iudicium: *ORA IMPIA LEGE REPRESSIT*. Cui egregio facinori iunges iure meritoque aliud, quo luxuriam suorum in uestiendi non modo ordini certo, anno clb. lb. XLIX. publice proposito adstrinxit, sed & *IPSE* exemplo suo magis docuit eosdem, uestitu usus maxime modesto, simplici, & iuxta regulas continentiae summae composito. q.) Hac enim ratione maxima tandem conciliatur legibus auctoritas, quando uidelicet principes mandata, quae aliis seruanda tradunt, obseruant ipsi strenue. In quo Iapanensium quoque Reges, quod

quod forte miraberis; laudat MANDELSLOHIVS, r.) bona fide de illis enarrans, quod statuta imperii sui, & leges maiori in pretio haberent, quam ipsum aurum, maioriq; cura illas custodirent, quam coeteras suas diuitias. Verum enim uero, in hoc uirtutis stadio decurrendo non satis constans fuit noster HENRICVS, sed ad uaria prolapsus est praecipiti animo scelera. Ac lernam quidem malorum omnium, ut apud alios, sic apud HENRICVM quoque deprehendimus esse coniugium, non amore, sed aliis causis urgentibus aggressum. Habent quippe hoc matrimonia propter priuatum commodum contracta, commune, ut plurimis quibusque malis referenda sint casibus. CATHARINAM scilicet MEDICEAM, LAURENTII, Urbinensis Principis filiam duxerat in matrimonium HENRICVS, ad conciliandam Pontificis Romani amicitiam, cuius tamen CATHARINAE laudes apud Historicos sunt admodum exiguae, siquidem non pauca, eaque diserta prostant scriptorum testimonia, eam a Pontifice R. inter quem, & ipsam consanguinitas quaedam intercedebat, HENRICO II. priusquam Despinus, & Rex euaderet, ideo esse datam, quia, ut ait THVANVS, f.) ex Mathematicis cognouerat, natam eam exitio Patriae. Unde etiam Papa auus nullis parcebat sumptibus, quibus hoc exitiū Patriae posset uendere, quod uel ex largissima dote, ab IPSO data HENRICO colligere est, quam MATTH. DRESESRVS r.) sequentibus expressit: Pontifex CATHARINÆ dotis nomine, praeter materna oppida in Auernis, largitus est centum millia aureorum, gemmas, uniones, & suppellectilem tori pretiosam. FRANCISCO autem patri cornu bicubi tale unicornis donauit.

Coniugium.

n.) THVAN. in Hist. Lib. XIX, coll. MEZERAY. Histoir. de France passim. o.) UARILLAS. Histoir. de HENRY. II. L. III. p. 338. & L. IV. p. 246. & pag.

417. CABRER. in Hist. PHILIPPI II. Lib. IV. c. XXI. SCHARD. in Narrat. Rerum sub FERDINANDO I. generalium p. 2150. p.) BRANTOME Memoires Tom. III. p. 61. 7.) Singulare prorsus est modestiae in uestitu exemplum, quod de HENRICO hoc II. allegat LANSIVS in Consult. Or. contr. Gall. p. 413. 7.) MANDELSLOH. Indian. Reisebeschr. L. III. p. 240. f.) THVAN. L. I. cit. Io. LAET. comp. H. V. c. XXXI. p. 357. 2.) MATTH. DRESSER. Isagog. Hist. Mill. VI. p. 690.

Concubina-
tus.

Persecutio
Protestan-
tium.

V. Ex hoc adeoque coniugio, causa non satis legitime impulsua contracto, ceu malo fonte, multa, uaria, & uere graua propullularunt scelera, quae per gradus suos obseruare licebit. Primus erit progressus ad amores alienos. Qui enim personam aliquam ducunt non uirtutis, sed diuitiarum, aut rationis status amore compulsi, non possunt non eiusdem taedio post aliquod tempus affici, ubi eiusdem conuersatione familiari aliquoties usi sunt. In HENRICO hunc ipsum euentum clarissime licet cernere. HIC enim a CATHARINA coniuge conuertebat se ad DIANAM, Ducem Valentinoensem, cum qua per aliquot annos in concubinato uixit. Ad amores autem peregrinos, qui prolabantur, ad plurima quoque eo ipso prolabantur etiam mala iidem. Itaque HENRICVS, instinctu DIANAE, quae meretricum more ex aliorum detrimento emolumentum capere cupiebat, contra Protestantes, igne, ferroque iterata uice saeuit, postulans, ut aut uitam cum morte, aut religionem paternam cum Papisimo commutarent. Tria sunt uidelicet potissimum praecudicia, quibus homines circa Religionem laborare solent. Quidam enim omnia, quae de Religione dicuntur, pro nugis habent, anilibusque fabulis accensent, atque eandem penitus reiciunt.

V. HENR. II. R. G. CONCUBINATVS. PERSECVTIO. PROTEST II

unt. Alii religionem quidem admittunt, non certam tamen definiunt, ut unam, prae reliquis aestimandam, sed omnes, quotquot in orbe dantur, pari passu ambulare autumant, ita, ut una eademque in omnibus simul esset uia. Reliqui autem ab hoc duplici hominum genere discedentes, suam, quam profitentur, solam esse salutarem, asserunt, suam solam esse prae omnibus amplectendam, atque inter omnes, extrema quoque uero propagandam esse, censent. Ad ultimam classem referendus est HENRICVS, quem a Protestantium persecutione nullae preces, nullae prudentum persuasiones, quales ab ANNABVRGAEO, & LYDOVICO FABRO suscipiebantur, nullae denique comburendorum comminationes futurae iustitiae Dei ultricies, reducere poterant, sed ferrum, ignum, omneque exitium multis, iisque auditu horrendis contestationibus miserrimo minatur coetui. Parile exemplum in historia sacra legere licet apud MATTHAEVM, u.) de HERODE II. Antipa, Tetrarcha, qui quamuis coeteroquin IOHAN-NEM BAPTISTAM magni faceret, EVNDEM tamen, instigante HERODIA adultera capite priuabat, uitaeque.

u.) MATTH. cap. XIV. comm. 3. seqq.

VI. Sed missa HENRICI saeuitia, missisque aliis, Fata, quae EIVSDEM actiones concernunt, ad noua quaedam deueniendum est momenta. Proximum autem hic locum sibi uindicant Fata. Ac profecto non omine caret ipsius regni auspiciis. Quanquam enim pater HENRICI FRANCISCVS aliquo jam tempore esset defunctus, nemoque in capessendo imperio obstaret, protrahitur tamen nihilominus a die in diem sub uariis praetextibus ipsa inauguratio, & coronatio, donec ea tandem die XXVII. mensis Iulii Rhemis, oleo famosissimae Rhe-

mensis pyxididis consummaretur. w.) Uix tamen obtento imperio contra HENRICVM. Eiusque ministros, imprimis qui reditibus a falis negotio colligendis erant praefecti, infurgunt Guiennenses & Uascones, multosque ex illis magno tumultu turbante cruenta ui e uita discedere cogunt. Atque hoc tandem sopito periculo, nouum aliquod, illudque maximum capiti HENRICI imminabat. CABOCHIVS enim, Meldensis iuuenis, opposuit sese Regi, templum, ut sacris interesset, nunc intranti, ac uerbis non modo sanguinolendis, sed & ferro e uagina extracto mortem minatur EIDEM, quam quidem audaciam aliqui auctoris dementiae, conspirationi uero alii intentatae tribuunt. Adeo quippe HENRICVS nos docet, ipsos quoque Principes uariis, iisque quandoque satis periculosis casibus esse obnoxios, qui IPSOS facillimo negotio e uita discedere iuberent, nisi potentissima manus DEI protectrix EOS seruaret. Hac igitur diuina assistentia fretus ALPHONSVS, Rex Arragoniae, saepe dicere solitus est: *Uitam summorum Principum, minime a conatibus, & uoluntate suorum inimicorum dependere, sed singulari prouidentiae diuinae eandem esse commendatissimam.* x.) Quo etiam respexit CAROLVS V. Imperator, qui Ministris suis, de globo tormenti ad pedes Imperatoris in castro Ingolstadiensi ab hostibus projecto, perterritis, animum reddebat, inquires, *non esse, quod timeant, rara namque esse, & plane nulla ferme per DEI gratiam exempla Imperatorum, per tormenta bellica occisum.* y.)

w.) Hanc Rhemensem pyxidem columbam in CLODOVAEI baptismo attulisse, nonnulli sibi, aliisque persuadere uolunt. Euolue de ea BECMANNI Notit. Dign. diss. IV. c. II. Orta est de illa aliquando controversia inter IO. IAC. CHIFFLETVM, & IAC. ALEX. TENERIVM, quorum ille disquisitionem *de Ampulla Rhe-*
menfi

mensi edidit, in qua auctoritatem eius adstruere conatus est, hic autem liberum de *Ampulla Rbemensis* illi opposuit. Legi etiam potest LIMNAEVUS Not. Franc. L. I. c. XII. aliique. x.) v. IAC. DAN. ERNST. Amph th. P. I. p. 25. y.) uid. MASENI Anim. Hist. L. VII. c. CL. Conf. IOVIUS, Hist. L. XXXIV. f. 163.

VII. Deproperamus denique ad HENRICI II. Mors. mortem. Atque in hac describenda singulare quoddam de ea praesagium, occasionem, & modum mortis in memoria uocabimus. CATHARINA scilicet, regia coniux, futurorum maxime cupida euentuum, adscito LVCA GAVRICO, celeberrimo seculi praeterlapsum antecedentis Astronomo, quaesuit ex eo, quali mortis genere Rex ex hac uita sit discessurus? atque responsum accepit: *Regem & alterum oculum, & ipsam uitam per duellum esse amissurum.* z.) Quod quidem augurium, quamuis ridiculum, & plane absurdum tunc uideretur omnibus, quoniam nullum sane periculum Regibus minarentur duella, ipse tamen euentus reddidit certissimum. Ita scilicet saepe solet accidere, quod nemo unquam sperauerat. In hoc tamen exemplo praesidium inuenisse putabunt fautores Astrologiae iudiciariae, quo certitudinem istius artis stabiliant, & euincant, quibus tamen illud HORATII commendamus:

*Tu ne quaesieris (scire nefas,) quem mihi, quem tibi
Finem DI dederint, LEVCONE: nec Babylonios
Tentaris numeros: aa)*

Occasio autem, quae HENRICO mortem attulisse, ac citius accessisse uidetur, ex parte erant nuptiae duplices, una institutae. Composito scilicet cum Imperatore, & Occasio re- PHILIPPO bello, HVIC filiam suam ELISABETHAM mota. dedit in matrimonium HENRICVS, ad obsignandam denuo obtentam pacem, sororem autem suam MARGARETHAM coniugem eodem tempore tradebat PHILIPPO.

LIBERTO EMANVELI, Sabaudiae Duci. In hisce ergo nuptiis Rex lethali uulnere percutitur. Conuertuntur scilicet saepissime etiam nuptiae, & sperata ab illis gaudia, in summam tristitiam. Sic etenim legimus, infirmitas esse aliquando singulari cum celebritate, in populo Israelitico nuptias, in quibus maxima parshospitum, ipsaque sponsa ab hostibus irruentibus occidebantur. bb.) Et quem nostrum fugit, LADISLAVM, Hungariae & Bohemiae Regem Pragae subito, & in ipso aetatis flore esse mortuum, cum nuptias cum Principe filia CAROLI, Galliae Regis, meditaretur, quem casum aliqui ueneno alii autem citationi adtribunal IESV, a LADISLAO HVN- NIADAE factae tribuunt. cc.) Praeclara prorsus sunt, & satis digna uerba, quae hic allegentur AEN. SYLVII qui deinceps nomine PII II. Papa Romanus inclaruit, quibus utitur de hoc ipso infortunio: *O imbecilem humanae naturae conditionem: O inanem mortalium gloriam: O coecae hominum mentes: quid iactamur? quid extollimur? Quid est, quod dignitates, opes, potentiam: tantopere flagitamus? Perpetuo his frui cui datum? Ladislaus nobilissimus adolescens, natus annos XIIIX. in ipso flore, in ipso gloriae culmine, tot regnis, tot gentibus imperans, tot deliciis, totque opibus affluens, inter tot auxiliantium manus intra tres horas, postquam agrotare coepit, extinctus est.* dd.) Proxima autem mortis HENRICI occasio deprehenditur esse torneamentum, die XXIX. IVNII in honorem neogamorum susceptum. Huic cum ipse interesset, multisque uicibus uictoriam reportasset, a Regina autem, ut nunc tandem ab illo exercitio uacaret, admoneretur Rex, denuo, & ex promisso IPSIVS ultima uice in honorem Reginae coniugis, cum GABRIELE, Comite Montmorensi, hoc tamen inuito, & aliquoties negotium detractante, congre- ditur, *uulnusque in capite accipit. hastae fragmento per galeam adacto in granium,* ee.) tandemque die X. IULII. anno

Occasio pro-
XIIII.

Modus.

anno aetatis suae XL. moritur, conquestus maxime de iniuria, Protestantibus, instinctu aliorum a SE illata. Non defunt auctores, qui in hoc HENRICI mortis, genere exemplum diuinæ nemeseos quaerunt, dicentes, Regem, qui in principio imperii sui duellum serium permisit, in quo alter occidebatur, per DEI iustitiam in duello ludicro esse extinctum. Ita nimirum ea, quae recreationis causa suscipiuntur, in summum abire solent detrimentum.

z.) GRATIAN, de Casibus uirorum illustrium. aa.) HORAT.

l. l. Od. XI. bb.) uid. r. MACCAB. cap. IX. com. 41.

cc.) Confer BESOLD. Theaur. Praef. uoc. Das Thal

Josaphat. p. 442. & ZEILER. Epist. CCCXXIV. p. 371.

dd.) uid. BVCHHOLZER. Ind. Chronolog. p. 410. ee.)

MATTH. DRESSER. Isagog. Hist. Millen. VI. p. 190.

VIII. Extincto Regi HENRICO II. succedit in E. Connexio.

JVS locum FRANCISCVS II. filius IPSIVS, quem CA- HENRICI

ROLVS IX. frater secutus est, donec anno clo. lo. LXXV. III. R. G.

fratribus emortuis imperium HENRICO III. defereba-

tur. Natus HIC est die XIX. Sept. anni clo. lo. LI. Patre Natales.

HENRICO II. matre CATHARINA Medicea, de qui-

bus in antecedentibus satis dictum est, nisi forte finem

CATHARINAE nosse cupias. Mors autem sub imperio

HENRICI, de quo iam agimus, die V. Januar. anno

clo. lo. LXXXIX. hanc omnis confusionis, & XXX. an-

norum turbarum in Gallia omnium matrem foecundam,

admodum placide, quod pauci expectauerant, e medio

tulit. ff.) Noster autem HENRICVS in principio uitae Nomen.

suae dicebatur EDWARDVS ALEXANDER, atque Ducis

Andium, siue, ut alii loqui amant, Andegauensis, &

deinceps Aurelianensis axiomate inclaruit. Sed placuit

EIDEM nomen illud initiationis suae cum hoc HENRI-

CI commutare. Quae nominum commutatio principi-

bus uiris, a multis retro seculis fuit frequentissima,

praecipue Pontificibus R. cuius rei originem anno post

C. N.

C. N. CIV. SERGIOque II. P. R. tribuit PLATINA. gg.) E contrario autem alii Principes, interque hos LVDVICVS IX. R. G. nomen suum, quod in principio aetatis acceperat, in tanto habebat pretio, ut si quid seruo confirmare uellet, quod alii multis facere solent iuramentis, per nomen suum idem praestaret, hh.) Laudes HENRICI III. si quaerimus, EIVSque indolis delineationem, nemo eosdem unquam maiori studio, modo & pari fide, congeffit MONLVCIO, Legato Gallico ad Polonos, qui cum primis depraedicat HENRICI lenitatem, & mansuetudinem. singulare ingenium, experientiamque rerum tam ciuilium, quam bellicarum pene absolutissimam. In quo negotio MONLVCIVS antecessorem habuit paruulum homunculum, pigmaeum, natione Gallum, per plurimum autem uitae suae spatium in aula Regum Galliae sustentatum, ii.) Sed, ne quicquam dissiteamur, uerum est, HENRICVM, priusquam regno potiretur, fuisse satis bonum, fortem, prudentem, candidum; Neque tamen etiam est negandum, EVNDEM obtento uix regno in pessimam quamque delapsum esse partem, & maxime libidinosum, uoluptuosum fuisse, regni sui oblitum, prauoque otio penitus submersum: In summo insuper, quod aiunt, gradu prodigum fuisse, ex eo apparet, quod magnas opes canibus paruulis, simiis, aliisque eiusmodi animalculis coemendis, & alendis, pessime perdidit. Tantum ergo distabat HENRICVS III. postquam Rex erat factus, ab EDVARDO ALEXANDRO, Duce Aurelianensi. Sic namque fortuna hominum mutat mores, qui non cogitant, fortunam esse vitream, quae cum maxime splendet, frangitur haud raro, ut quae adeo AVSONIVS quemlibet praemonere causam habuerit:

*Fortunam reuerenter habe, quicumque repente
Diues ab exili progrediare loco. kk.)*

In quo

In quo sui sibi quae similem HENRICVS habuit DOMITIANVM, qui primis annis moderatus fuit in imperio, mox ad ingentia progressus vitia, libidinis, iracundiae, crudelitatis, auaritiae, dicente EVTROPIO. II.) Vxorem duxit HENRICVS noster ALOYSIAM, NICOLAI, Ducis Mercerenfis, & Comitum Vandomenfis filiam, quam tertio statim die, post inaugurationem suam in consortium sumpsit & adiutorium mutuum, ex qua tamen liberos vidit nullos, unde etiam Familia VALESIORVM, quae CC. LXII. annis Galliae Reges dedit, cum HENRICO nostro expirauit. mm.)

Coniugium

ff.) Ipsa quoque CATHARINA ultimum vitae suae diem iam dum instare suspicabatur minime, certissime SIBI persuadens locum mortis futurum esse situm in ea regione, quae a S. GERMANO nomen accepit, siquidem tale nomen ceu fatale astrologi denunciarant, unde & SIBI maximo, quo poterat studio cauebat eodem. Sed praedictio illa fefellit, aut potius CATHARINAE illuſit, ille enim, qui EANDEM officio suo paucis ante mortem iussit clericus, nomine ueniebat IULIANI DE ST. GERMANI. gg.) PLATINA in uita SERGI II, in princ. hh.) uid. HITOIRE de S. LOUIS, coll. ACT. ER. ad ann. cfo. lo. C. LXXXIIX. p. 454. ii.) u. ANT. GRATIAN, a BVRGO de Uit. COMMENDONI, Card. & Pontificii tunc in Polon. Legati. kk.) AVSON. Epigr. VIII. u. VIII. ll.) EVTROP. Brev. Hist. Rom. L. VII. c. XV. p. 190. mm.) u. Courinuation der curieuxen Staats-Fragen vom rechtmaßigen successor der Spanischen Monarchie. Colon. 1700.

IX. Ad acta HENRICI III. progredior. Inter haec primo loco in memoriam uocamus desertionem regni Polonici claustrum. Acta. Mortuo nimirum SIGISMUNDO AVGVSTO, REGE Poloniae, HENRICVS operam primis MONLVCII, de quo in proxime praecedentibus diximus, multa magno hiatu de IPSO promittentis, eligitur. nn.) Uix autem menses III. dies Defertio XXVI. regnauerat, audita fratris CAROLI IX. morte, suauis Regni Polon. matris CATHARINAE clam aufugit, nullisque precibus Republicae, per Camerarium regnimaio rem ad IPSVM delatis reduci potuit. oo.) Proceres adeo, rebus sic stantibus HENRICO solenni ritu, HENRICI tamen honori minus proficuo, abiu-

C

Deletio
GVISIO-
RVM,

abiudicarunt regnum, inque EIVSDEM locum STEPHANVM BATTORIUM, Transylvaniae Palatinum euexerunt. pp.) Deinde nobis pauca dicenda sunt de poena mortis, GUISIIS a Rege inflictâ. HENRICUS scilicet GUISIUS, uir elegans, blandus, atque astutus, multis successibus rerum suarum elatus, REGEM contempsit, *coniurationes contra EUNDEM aliquoties instituit, adeo, ut nimis manifestae essent factionorum machinationes de Rege in monasterium tradendo.* qq.) Ipsa quoq; Monpenseria, Guisiorum foror, uestigia coniurationis edebat satis perspicua, *dum forticipes aureos, a zona sua dependentes ostentans dicebat, fore, ut Rex breui tonsus in monasterium, tanquam regno indignus, truderetur, & eo dignior in regni solio constitueretur.* rr.) Hac igitur, multaque alia contumelia Rex excitatus, iusto accensus zelo decreuit, GUISIOS esse delendos. Comitibus itaque BLAESIS, quae urbs in media Belsia sita est, conuocatis, coeui sunt HENRICUS & CAROLUS Cardinalis, Fratres GUISII. st.) ATESTINA, Guisiorum mater satis pia, casum filiorum suorum fortissimo pertulit animo, Regem precata demissa, uelit concedere, ut liceret IPSI eorum corpora sepelire. Quibus Rex primum annuere uoluit precibus, monitus tamen, ut caueret, ne per sepulturam, Guisiis concessam feditiosus plebis animus denuo excitaretur, denegauit, & cadauera eorum calce uiua comburi iussit. tt.)

nn.) u. THVAN. in Hist. L. LVI. oo.) IDEM. L. LVIII. & LXI. pp.) Conf. FREDR. in uita HENRICI p. 145. . 180. qq. uid. LVD. LVCIVS Hist. lesuit. L. IV. c. III. rr.) Jo. LAET. Comp. H. V. cap. XXXV. p. 427. ff.) u. MERUL. Cosmogr. P. II. L. III. c. XXII. p. 379. MERIAN. Topogr. Gall. P. VII. p. 13. tt.) IO. LAET. L. D. p. cad. THUAN. Hist. L. XCIII. & XCIV.

Fata.

X. Nunc nos accingimus ad perlustranda HENRICI Fata. Imprimis autem Festum PENTECOSTES HENRICO nostro felix fuit, atq; auspiciatum. *Festo quippe PENTECOSTES primum hanc mundi lucem uidit, Eodem REX Poloniae electus, Eodemque Rex Galliae euasit,* ait Autor quidam Anonymus. uu.) Haec tamē pauca, & exigua plane sunt dicenda fata prospera, ubi cum simistris comparantur. In horum autem recensu breues erimus,

Sed

Sed tamen per gradus progrediemur, quibus *HENRICVM* in infimum contumeliae omnis abyssum abiectum deprehendimus. Nāq; *TOLOSA* fidem suā, qua *HENR.* Regi suo legitimo erat abstricta, an. clo l. LXXXIX. dirumpit, *EIDEM* que obedientiam, & reuerentiam praestandam denegat, occisis bonis uiris iniuriam carpentibus, nominatim *IO. STEPHANO DV. RANTIO, IAC. DAFISIO.* wv.) Secundus hunc, & priori major contumeliae *HENRICI III.* sequitur gradus, consistens in eo, quod clerici e suggestu ecclesiastico, Sorbonnista e cathera academica Regē regno indignū iudicarent, omnemq; fidem erga *ILLVM* solutā esse pronunciarent. Nemo *EVM REGEM* amplius, sed *HENRICUM VALEZIUM*, imo Jesuitae *HERODEM* nequam uocabant pessimum. Tertius, illeque maximus, & pessimo quouis mortis genere deterior gradus *HENRICI* contumeliae est, quando imaginē *IPSIVS* Regis iterata uice a patibulo suspenderunt subditi.

uu.) ANON. singularia Hist. Gall. p. 417. wvv.) uid. THVAN. Hist. LXXV. xx. Confer. VARILLAS, Histor. de HENRT III, aliosq; multos.

XI. Verum enim uero, non meliores res euaserunt *REGIS*, sed perdita gens miserrimo ictu *EVNDEM* regno, uitaq; priuarunt. Ac non deerant uaria multaq; praesagia, quae *REGEM* monebant, ultima nunc instare soluenda naturae debita. *CATHARINA*, futurarū rerum cupida, in consilium aliquando uocauit haruspicem, quaerens ex eo. quae, & qualis futura sit filiorum fortuna, ac in speculo quidē *HENRICUM* uidit citissime aliquoties cursum suum absoluere, toties enim quilibet cōparebat, quot annis esset regnaturus, *EVM* que *HENR. GVISIVM*, ceu fulgur, discurrerent insequi. yy.) *IPSE HENR.* Rex paucis ante in somnio uiderat se discerpi a leonibus, quod quoniā de leonibus bestiis, quae in aula alebantur regia interpretatus est, easdē occidere iussit. zz.) *GVILIELMVS* autem, Hassorū tunc Land-Gratio, qui a quibusdam inter peritissimos connumeratur Astrologos, *REGEM* per *CASPARVM* a *SCHOENBERG* praemonuerat, ut diligenter sibi caueret a capite raso, aaa.) quā tamen praemonitionē ad *REGEM*, morte interueniente, nunquam delatam esse aliqui putant, alii uero contendunt, eandem a *REGE* esse spretam.

C 2

Et hoc

Modus. Et hoc *GVILIELMI* praefagium in mentem uocat auctorem huius Regicidii. *IACOBVS* scilicet *CLEMENS*, homo rudis, iners, stupidus, ordinis Domini canorum annorum XXII. a *GVISIO*; eiusque Sorore, Theologorum maxime classicis contra *REGEM* canticis, suaque propria malitia incitatus, die I. Aug. anni clo. l. LXXXIX. hora VII. matutina *REGEM* perfudit cultro accipiti, ita, ut aliquot post dies uitam suam deponere cogeretur, (bbb.) postquam supra annum aetatis suae XXXIX. menses X. dies XIII. impleuisset. Regicida *CLEMENS* non modo a confoederatis Ligae, sed et ab ipso Pontifice Romano publice laudabatur, (ccc.) ac a monachis sui ordinis Ualldolerenfibus inter martyres referebatur, (ddd.) de quibus, aliisque auctores in hac dissertatione allegati euolui possunt.

yy.) uid. *PETR. MATTH.* in Hist. *HENR. IV. 22.*) confer. fo. *LAET. Comp. H. V. c. XXXV. p. 428. aaa.*) *SERRE.* in Hist. *HENR. III. bbb.*) u. *LVD. LVCI* Hist. Iesuit. L. IV. c. III. ccc.) uid. *FVLMINANTIS* Orat. *ANTI - SIXT VS. it. CHTRI.* in Sax. L. XXIX. ddd.) u. *MONCONTS.* in *berN. isebeschr. p. 922.*

HENR. IV. R. G. Natales. XII. Primus, qui regiam dignitatem ad *BOK BONIOS* transtulit, est *HENRICVS IV.* de quo nunc pluribus nobis est agendum. Ingressus est hanc uitam *BEARNII*, in castello, cui nomen *PAVX*, Patre genitus *ANTONIO BORBONIO*, Duce *VINDOCINENSIS*, matre natus *IOHANNA*, *HENRICI LABRETANI* filii. Ab auro suo materno, quem modo nominauimus, successionem impetrauit in regno *Nauarrae*, quod deinceps cum *Gallia* iunxit. Sed uideamus tamen, qualis *HENRICVS IV.* fuerit, paulo penitius. Ac laudem quidem habet *ILLE* ueracitatis, & fidei, utpote qui semel promissa, sancte seruauit, saepe numero ad suos dicens, ueritatem ut perpetuo colant, decere principes, siue etiam can tem coeteri uniuersi terrarum orbis ciues perderent. Cui dicto ex esse respondit facinus, quo *CAROLVM EMANVELEM*, *Sabaudiae Ducem*, inter quem & *IPSYM* contentio quaedam intercesserat, uinctum nolebat detinere, quamuis idem consiliarii suaderent serio, ad quos conuersus ait, *a puero edoctus sum, fidem praestare magis, quam fraudem, & fraudulentiam.* (ggg.) Prudentem in super *EVNDEM* fuisse, neque nimum unquam color credidisse, nemo negabit, qui uel primas *Historiae Gallicae* degustauit lineolas. (hhh.) Nolumus in recensendis singularis gratiae, fortitudinis, modestiae in uestitu, temperantiae erga hostes uictos. (iii.) testimoniis iam iam esse prolixiores, constat enim apud omnes, *HENRI-*
CVM

CVM IV. inter HENRICOS, Galliae Reges fuisse optimum. Pauca adhuc de coniugibus HENRICI proferre licebit. Prima fuit MARGARETHA, CAROLI IX. Regis Galliarum soror, a qua tamen per dispensationem Pontificis R. diuifus, duxit MARIAM, FRANCISCI, magni Ducis Hetruriae filiam.

ggg.) u. de isto negotio THVAN, Hist. L. XCII. & CXXII. hhh.) u. GRAMMOND. L. I. Hist. p. 9. iiii.) uolue THVAN, L. LXXXVII. iudicium autem HENRICI de SEIPSO latum habet ZINCKGREF, in Apophr. P. II. p. 19. & P. III. p. 124.

XII. Methodo in hac quacumq; opella semel recepta, ad acta deuoluimur HENRICI IV. Et operae pretium foret haud leue, bella, quae HENRICO nostro cum Hispanis, kkk.) CAROLO EMANUELE, Sabaudiae Duce, III.) cumque Augustissima Domo Austriae, mmm.) intercesserunt, sub incudem uocare, est quoniam nimis prolixus euaderet eorum recensio, iure meritoq; hic eadem transimus. Sunt tamen adhuc alia sub hoc titulo comprehensa, quae aequae tacere non possumus. Huiusce momenti est Edictum, quod a Nanceio nomen habet, quod REX cl. l. c. XCIX. an. ad conseruandam, magisque stibiliendam Protestantium libertatem promulgauit. Autor ipsius creditur esse celeberrimus DAN. CHAMIERVS, in eo autem quid desiderarint prudentiores, alii iam iam sese deduxerunt. nnn.) Locum hic quoq; meretur poena BIRONIO iustissime insista. Hic scilicet uarias machinas contra Regnum Galliae, uitamque REGIS Domini sui struxerat, quae extremum REGI, domuiq; ejus minabantur interitum. Cui nefando facinori accedebat insuper & hoc, quod BIRONIVS nullis precibus, ab Ipso REGE sub ipsa spe certissima uenire ad ipsum directis commoueri potuerit, ut delictum suum confiteretur ingenue. Unde REX tandem dignissimo accensus zelo, BIRONIVM iudicibus tradebat, qui ipsum morti adiudicabant, qua etiam paucos post dies plestebatur. oooo.)

kkk.) u. THVAN, Hist. L. CXIII, III.) THVAN, l. d. L. XCII, mmm.) uolue MAXIM. de BETHVNE. Memoires de HENRY le Grand. T. III. nnn.) conf. de hoc Edicto cum primis sequentia tria scripta; L'ireuoocabile de l'Edit de Nantes, quae prodiit Amst. cl. l. c. lxxxix La France Intereffee à rerablir l'Edit de Nantes, Amst. cl. l. c. XC. it. L'Histoire de l'Edit de Nantes, Delst. cl. l. c. xc i i r. ooo.) u. SERRES, Inuent. Gall. T. V. p. 521. & T. VI. p. 288. seqq.

XIV. Inter Fata HENRICI IV. numerabunt aliqui satis bene acmulationem CAROLI BORBONII, de obtinendo regno, Ligistarum persecutionem, atque Regis Hispaniarum oppositionem, ppp.) quae ta-

men omittere nos oportet, qui temporis, chartaeque studemus. Contem-
plabimur alia, quae ipsam HENRICI personam concernunt. Atque hic
primo loco nominanda occurrit Excommunicatio a Pontifice R. suscepta,
Pontifices nimirum R. in ea semper fuerunt persuasione, magnam omni-
no esse ipsorum aduersus REGES auctoritatem, unde etiam facillimo ne-
gocio decretis, quae Bullas uocant, contra EOSDEM insurgere sunt so-
liti. Taliserat suo tempore SIXTVS V. quem non puduit, Regem HEN-
RICVM, absque omni sufficiente ratione excommunicare, quam tamen
excommunicationem, eiusque potius bullam, NOSTER merito tradi-
dit ad comburendum carnicici. qqq.) Iesuitae, hac injuria, ceu illis uide-
batur compulsi, & quod factioni hispanicae militarent, primo Petrum
Barrerium sicarium in uitam HENRICI subornarunt, cuius conatibus
per Dominicanum Monachum detectis, & a Senatu uindicatis, rursus Io-
annem Castellum, de cuius familia non satis constans est Historicorum
sententia, scholae suae alumnum, eodem sine emiserunt. Is fallente ictu
sceleratam dextram die XVII. Dec. anni cl. lo. XCV. dentem sica ex-
cussit. *Parricida captus, in quatuor partes equis dilaceratus. Domus
parentum (qui exilio multati) solo aequata, erecta columna, quae Sena-
tus consultum continebat in quo Iesuitae tanquam homines nouae ac ma-
lesicae superstitionis, qui Rempublicam turbant, quorum insinuat pi-
cularis adolescens dirum facinus instituerat, notabantur.* rrr.) Sed ne
aduersa tantum proferamus in medium HENRICI IV. fata, audiamus et-
iam gratum aliquod, & acceptum, quale quid uocamus absolutionem ab
excommunicatione a Pontifice R. HENRICO concessam. Rex scilicet
aliquoties eandem, frustra tamen quae fuerat, veritus autem Pontifex, ne
in iura sua insurgeret HENRICVS, ac cum primis, ubi intellexerat,
REGEM in animum induxisse, Patriarcham constituere Galliae peculiarem,
miciorem aliquantulum sese exhibuit Patrem, atque a. cl. lo. XCV.
absolutionem largitus est, ita tamen, ut Legatos, propter istam ad
se missos, ad singulos Ps. LI. uersiculos uirgula leuiter percuteret, sss.)
ppp.) De hisce momentis conf. PEFREIX, l. d. & THVAN, Hist. L. CVI. aliosque,
qqq.) u. FRANC. HOTTOMANNI sermone, cui tit. Brutum fulmen Papae
SIXTI V. rrr.) THVAN, Hist. L. CXII. LVD. LVCIVS Hist. Iesuit. L. IV. c. III.
LANS, Consult. in Orat. de Gall. p. 23. ANDRIET. in Ies. uap. c. XII. AV-
BIGN. cit. l. Tom. III. L. IV. c. XII. p. 176. sss.) u. THVAN. L. CXIII. fin. & L.
CXVI. CXXV. ac prae caeteris Magnif. nostri AD. RECHENBERGI Diss.
de HENRICI IV. R. G. Absolutione Romana, antithac heic habitam.

Mors. **XV. Finem huic nostrae dissertationi imponit consideratio finis uitae
HEN-**

HENRICI IV. Ac uaria quidem hunc praecesserunt, suoque modo, prout **Praefagia.**
 euentus docere uidetur, satis aperte indicarunt praefagia. Quatuor haec
 prae coeteris multis tacere non possumus, quae potiores circumstantias
 proxime attingunt, diem scilicet, auctorem, instrumentum, & locum
 mortis. Et diem ipsum fatalem designauerat Astrologus La BROSSE
 Duci Uindocinensi, qui tamen, cum idem apud REGEM repeteret, re-
 sponsum tulit: BROSSIVM in ipsa senectute, stultum agere, quod eas res
 serio proferret, Ducem uero eiusdem furfuris esse hominem, qui eadem
 crederet. Auctorem alii Mathematici per plures indicauerant, quibus ta-
 men REX: Unus supra uiginti iam iam annus est elapsus, ex quibus haec
 uestra primum facta est praemonitio, unde non possum fidem eidem ha-
 bere. Instrumentum letiferum uiderat per quietem REGINA, fore, ut
 REX cultro perfoderetur. Ipse autem REX regerebat: Laus sit DEO,
 haec in somnio saltem accidisse, coeteroquin enim actum esset de me. Lo-
 cum denique Astrologi nominauerant, eumque curru, quo REX prae
 aliis uehi solebat, esse futurum, praedixerant, neque tamen ab eodem sibi
 cauere uoluit, sed die fatali, curru hoc undiquaque aperto usus est, in eo-
 que uitam finiuit suam. REX scilicet ad intercessionem CLEMENTIS **Modus.**
 PONTIFICIS ex exilii decennali anno XVI. secuti IV. multum resisten-
 te PARLEMENTO, reuocauit: Sed ab iis post sexennium malam gra-
 tiam retulit, quippe a percussore ab iis submisso FRANCISCO RAUA-
 ILLACO, horrendum nomen, in platea, quae uulgo La Rus de la Ferro-
 nerie dicitur, repetito cultri accipitis ictu interimitur, anno regni XXI.
 aetatis LVII. recuperatae gratiae clo. lo. c. X. die IV. MAL. hora IV. post
 meridiem. www) Tanta scilicet fuit apud omnes huius nefandi facinoris **Effectus.**
 detestatio, ut nemo non corpus, atque animam eius Diabolo adiudicaret,
 multis indignantibus, monstro illi hominum, remissionem peccatorum a
 sacrificio annunciari. uuu) De supplicio Regicidae, cuius nomen tacere
 ius sit iustitiae, non est, ut multis hic agamus, euoluere possunt, quibus pla-
 cet, de eodem GRAMMONDVM, notissimum rerum Gallicarum scri-
 ptorem. xxx.) Sunt uariae sententiae auctorum de occasione, & auctore
 huius Regicidii primario, quos si nosse aliquis cupit, adeat ille PETR.
 GASSENDVM. yyy.)

uuu.) u. JOURNAL de BASSOMPIERRE, P. I. p. 240. & de SERRES, in HENR. IV.
 Hist. HENR. IV. IO. LAET. Comp. H. V. c. XXXV. p. 429. seq. vvvvv) u. ANDR.
 RIBET. Intef. Uap c. XII. LVD. LVCIVS Hist. Iesuit. L. IV. c. III. IO. LAET. l. d.
 xxx.) De supplicio hoc uid. GRAMMOND. Hist. Gall. L. I. yyy.) Euolue
 PETR. GASSEND, in uita PEIRESCI, L. II. p. 178. XVI. Huie

Leipzig, Diss., 1717

ULB Halle 3
004 089 758

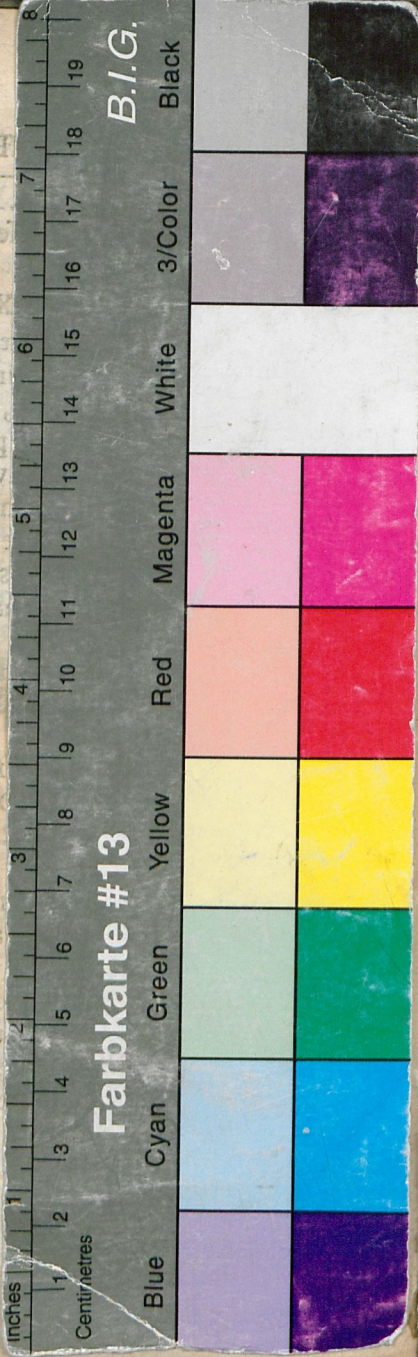

sb.

Vol 18

8083.

22

17 17, 19

Q. D. B. U
DE
NOMINE. HENRICI
REGIBVS. GALLIAE. INFAVSTO
INDVLTV. PVBLICO
AD.D.XXII.DEC.CIO.IS.C.C.XVII
SVB. PRAESIDIO
M.CHRIſTIANI. DANIELIS. STENDERI
PVBLICE. DISPVTABIT
GODOFREDVS. CONRADVS. BORGERVS
DRESDENSIS

LIPſIAE
H. L. Q. C
